

Internationella Engelska Skolan i Sverige AB
norma.aznar@engelska.se

Rektorn vid Internationella Engelska Gymnasiet
margret.benedikz@sodermalm.engelska.se

Beslut för gymnasieskola

---

efter tillsyn av den fristående gymnasieskolan
Internationella Engelska Gymnasiet
i Stockholms kommun

Tillsyn av Internationella Engelska Gymnasiet

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Internationella Engelska Gymnasiet besöktes av Skolinspektionen den 21 och den 22 mars 2012.

Helhetsbedömning

Eleverna vid Internationella Engelska Gymnasiet i Stockholms kommun (IEGS) presterar studieresultat, som genomgående ligger i linje med eller över de genomsnittliga för riket.

Vid skolan bedrivs en verksamhet som präglas av god ordning och ömsesidig respekt mellan lärare och elever. Skolledningen utövar ett engagerat ledarskap. Av de observationer som genomförts i samband med tillsynen liksom utifrån de elevintervjuer som genomförts bedömer Skolinspektionen att undervisningen i skolan håller hög kvalitet. Eleverna uttrycker även att deras studieframgångar uppmärksammas på ett positivt sätt av lärarna. Dock behöver formerna för elevernas inflytande över undervisningen bli tydligare. Även för skolans åtgärdsprogram krävs åtgärder.

De flesta lärarna har utbildning för den undervisning de bedriver men för ett antal kurser och ämnen saknas personal med rätt utbildning. Ett annat område som måste åtgärdas är skolans arbete med den årliga planen mot kränkande behandling, som saknar viktiga delar. Skolan tar även ut avgifter som inte kan anses vara förenliga med författningarnas krav.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Internationella Engelska Gymnasiet i Stockholms kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Internationella Engelska Skolan i Sverige AB att senast 2012-10-05 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Eleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem. (4 kap. 9 § skollagen, Lgy 11 avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/Lpf 94 avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

Trygghet och studiero

Det finns för skolenheten inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Det finns för skolenheten en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektorn ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Eleverna får det särskilda stöd de behöver och har rätt till (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen).
- Rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Personalkompetens

All personalen som används har inte utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

- Lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva (2 kap. 13-15 och 17-19 §§ skollagen /2 kap. 3 § 1985 års skollag samt 33 § lag om införande av skollagen).

Erbjudande av utbildning; antagning, innehåll och omfattning

Utbildningen är inte avgiftsfri.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning; antagning, innehåll och omfattning.

I detta ingår att:

- Utbildningen är avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg (15 kap. 17-18 §§ skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt skollagen och läroplanen ska eleverna ges inflytande över utbildningen och fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade om frågor som rör dem.

Vid intervjuer med elever framgår att elevernas möjligheter att utöva inflytande över utbildningen är begränsade och varierar mellan olika lärare. Detta visar resultatet av den enkät som Skolinspektionen genomfört med elever i årskurs 3 under 2011 där totalt 67 procent av eleverna som besvarat enkäten anser att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra att "I min skola är det bara läraren som bestämmer hur vi ska arbeta på lektionerna". Eleverna beskriver vid intervju att gemensam planering av lärare och elever samt valbarhet i uppgifter och tidpunkter för redovisning förekommer, men inte ofta. I planeringen av undervisningens utformning och sätt att redovisa kunskaper (till exempel skrivningar, muntliga redovisningar, posterutställningar) deltar eleverna sällan. Vissa av eleverna uttrycker att de är nöjda med att lärarna planerar undervisningen och att de inte önskar mer inflytande. Detta bekräftas också av lärarna vilka uttrycker att de alltid brukar presentera upplägget inför starten av ett moment, men att eleverna sällan brukar ha synpunkter. I den enkät som genomfördes med lärare inför besöket svarar 29 procent att det stämmer ganska dåligt att "Jag planerar hur undervisningen ska genomföras tillsammans med mina elever".

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att eleverna inte ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9, 14 §§ skollagen, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande / Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

Trygghet och studiero**Bedömning:**

Det finns för skolenheten inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska skolan aktivt verka för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid skolan finns en plan som benämns Fair and Equal Treatment Plan gällande för läsåret 2011/12. Planen är både en likabehandlingsplan och en plan mot kränkande behandling. Av dokumentstudier och vid intervjuer med skolledning och elever framkommer att eleverna inte givits möjlighet att delta i framtagandet av den plan som gäller för 2011/12. Vidare konstateras att planen i vissa delar hänvisar till äldre lagstiftning. Planen saknar en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Vidare saknas också en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En genomgång av resultatet av föregående års åtgärder och arbete mot kränkande behandling saknas. Därmed kan ett aktivt och systematiskt arbete med planen försvåras.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektorn ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram som utarbetats i Internationella Engelska Gymnasiet under läsåret 2011/12. I flera av de åtgärdsprogram som inspektörerna granskat är det otydligt vilka behov eleven har och hur skolan ska arbeta för att tillgodose dessa behov. När det gäller de åtgärder som ska vidtas är dessa inte alltid individualiserade. Samma slags åtgärder anges i flera av åtgärdsprogrammen, trots variation i behov hos eleven. Fokus ligger dessutom i vissa av åtgärdsprogrammen på elevens egna insatser gällande ordningssamhet och attityd. Datum för uppföljning är sällan preciserade. Vidare noterar Skolinspektionen att åtgärdsprogrammen saknar överklagandehänvisning.

Vid intervju med rektor framkommer att de största stödbehoven hos eleverna finns i ämnet matematik. Skolans egen sammanställning av resultaten i de nationella ämnesproven visar också att resultaten i matematik sticker ut genom att vara lägre än dem i svenska och engelska. Vid genomgången av samtliga åtgärdsprogram framkommer dock att inga åtgärdsprogram upprättats i matematik trots att elever, enligt rektor, givits särskilt stöd i detta ämne.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att det finns brister när det gäller skolans arbete med åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Personalkompetens**Bedömning:**

All personalen som används har inte utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering:

Enligt skollagen ska de lärare som anställts efter den 1 juli 2011 ha utbildning för den undervisning de ska bedriva. För de lärare som är anställda före den 1 juli 2011 ska, enligt lagen om införande av skollagen, 1985 års skollag tillämpas fram till och med juni 2015. Enligt 1985 års skollag ska lärarna ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Av skolans dokumentation och i samtal med skolledningen om lärarnas utbildning och tjänstgöring har Skolinspektionen fått en bild av personalsituationen på Internationella Engelska Gymnasiet. Vid tidpunkten för tillsynsbesöket fanns det 51 anställda lärare som bedrev undervisning. Av dessa saknade 15 lärarexamen. Bland dessa lärare var flera tillsvidareanställda och/eller undervisade i enbart i ämnen som saknas i deras lärarutbildning. I något fall har tillsvidareanställning skett efter 1 juli 2011.

Sammanfattningsvis visar utredningen att undervisningen vid skolan i ett flertal fall bedrivs av lärare som saknar utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning:

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen/2 kap. 3 § 1985 års skollag samt 33 § lag om införande av skollagen.

Erbjudande av utbildning; antagning, innehåll och omfattning**Bedömning:**

Utbildningen är inte avgiftsfri.

Motivering:

Av skollagen framgår att utbildningen i gymnasieskolan ska vara avgiftsfri. I gymnasieskolan får det förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.

Vid intervjuer med elever och skolledning framkommer att det vid Internationella Engelska Gymnasiet förekommer resor till olika utbildningssynpunkt

intressanta resmål, bland annat till Auschwitz. Det förekommer även att klasser med språkelever åker utomlands på språkresa till bland annat Spanien. I blanketten för anmälan/medgivande som skickats ut för underskrift av föräldrarna inför Auschwitz-besöket framgår dock inte att kostnaden på 3 000 kr erläggs på frivillig basis. Där framgår inte heller att det, enligt uppgift från rektorn, är skolans policy att betala för de elever som inte själva vill eller kan betala, eller hur det i så fall ska utredas och bedömas av skolan.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att utbildningen vid skolan inte är avgiftsfri. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

15 kap. 17-18 §§ skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Skolinspektionen utgår i sin tillsyn från alla barns och elevers rätt till god utbildning i en trygg miljö. Det innebär att alla elever når maximala resultat och grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier.

Nationell statistik och uppgifter från skolans kvalitetsuppföljning visar att eleverna vid Internationella Engelska Gymnasiet genomgående presterar studie-resultat, som ligger i linje med eller över de genomsnittliga för riket. År 2011 hade eleverna som gick ut motsvarande skolans naturvetenskapsprogram en genomsnittlig betygspoäng på 16,2. Motsvarande värde för riket var 16,1 samma år. Andelen elever som hade grundläggande behörighet till universitet och högskola var 94 procent. Motsvarande värde för riket var 96 procent samma år.

Eleverna som avslutade utbildningen på samhällsvetenskapsprogrammet våren 2011 hade en genomsnittlig betygspoäng på 15,8. Genomsnittet i riket var 14,8. Andelen elever med grundläggande behörighet till universitet och högskola var 90 procent att jämföras med 93 procent i riket. Statistiken visar att elevernas genomsnittliga betygspoäng på de båda programmen stadigt förbättrats under femårsperioden.

Samtliga elever som avslutade utbildningen 2011 hade betyget minst Godkänt (G) i kurserna Engelska A, Matematik A, Svenska A och Idrott och hälsa A. Skolans sammanställning av de nationella proven (avser endast betyg Väl Godkänt och Mycket Väl Godkänt) åren 2008-11 visar att resultaten i Engelska A och Engelska B ligger klart över genomsnittsresultaten i riket för motsvarande program. Motsvarande sammanställning av proven för Svenska B ligger något under resultaten i riket. Vad gäller resultaten på de nationella ämnesproven i Matematik A och B har eleverna på naturvetenskapsprogrammet något lägre betyg än riksresultaten. Eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet däremot ligger över riksgenomsnittet.

Resultat av värdegrundsarbetet

Vid skolan råder nolltolerans mot alla former av mobbning, trakasserier och kränkande behandling, enligt rektorn och de dokument som skolan överlämnat till Skolinspektionen i samband med tillsynen. Rektorn uppger att det finns

fastlagda rutiner för att hantera de situationer som ändå uppkommer. Elevhälsan och de berörda föräldrarna kopplas in omedelbart. På skolledningens initiativ har elevernas arbete med dessa frågor samlats i en så kallad STAND-committee – Students Taking Action for No Discrimination. Av intervjuer, enkätundersökningar och verksamhetsbesök framgår att skolmiljön upplevs av lärare och elever som positiv och lugn. Av Skolinspektionens enkät inför tillsynsbesöket framgår att elevernas skattning av hur väl lärarna uppmärksammar kränkningar ligger mycket högt. Även vad gäller trygghet och studiero är värdena höga. Samma bild bekräftas av sammanställningarna av skolans egna webbenkäter.

Beskrivning av Internationella Engelska Gymnasiet

Skolverket förklarade Internationella Engelska Gymnasiet berättigat till bidrag som fristående gymnasieskola genom beslut den 25 januari 1999 (dnr 1998:1060). Beslutet avsåg utbildningen motsvarande det nationella samhällsvetenskapsprogrammet samt utbildningen motsvarande det nationella naturvetenskapsprogrammet.

I överföringsbeslut förklarade Skolinspektionen den 9 augusti 2010 (Dnr 37-2010:3467) att skolan har rätt till bidrag för det nationella programmet: Samhällsvetenskapsprogrammet med inriktning Samhällskunskap (samhällsvetenskapsprogrammet), det nationella humanistiska programmet med inriktning Språk (humanistiska programmet), det nationella ekonomiprogrammet med inriktning ekonomi (ekonomiprogrammet) och det nationella naturvetenskapsprogrammet med inriktning Naturvetenskap samt naturvetenskap och samhälle (naturvetenskapsprogrammet) från och med läsåret 2011/2012.

I beslut den 18 augusti 2010 (dnr 37-2010:4572) ändrade Skolinspektionen sitt beslut (dnr 37-2010:3467) till att gälla rätt till bidrag för ekonomiprogrammet inriktning Juridik. I ett beslut den 5 oktober 2010 (dnr 37-2010:4536) förklarade Skolinspektionen att skolan har rätt till bidrag för det nationella estetiska programmet inriktning Bild och formgivning och det nationella estetiska programmet inriktning Teater från och med läsåret 2011/2012.

Huvudman är Internationella Engelska Skolan i Sverige AB med organisationsnummer 556462-4368.

Verksamheten vid skolan startade hösten 1999 och omfattade vid tillsynstillfället utbildningarna:

Årskurs 1: ekonomiprogrammet - inriktning Ekonomi inriktning juridik, humanistiska programmet – inriktning språk, naturvetenskapsprogrammet – inriktning Naturvetenskap och samhällsvetenskapsprogrammet – inriktning Samhällsvetenskap

Årskurs 2 och 3: Motsvarande naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet

Skolan följer Lgy 11 (årskurs 1) och läroplanen för de frivilliga skolformerna Lpf 94 (årskurs 2 och 3).

Vid tillsynsbesöket hade skolan 711 elever. Skolan ligger centralt på Södermalm i lokaler som tidigare använts för undervisningsändamål. Under rektorn arbetar lärarna i så kallade departments (arbetslag) och inom ramen för så kallade houses skapas tillhörighet mellan elever och lärare över programgränserna. All undervisning utom i svenska, samhällskunskap A, rättskunskap och moderna språk sker på engelska.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Stockholms kommun angående kommunens rätt till insyn i den fristående gymnasieskolan. Det framkom att utbildningsförvaltningen i Stockholms kommun inbjuder till

informationsträffar, erbjuder extern utvärdering, brukarundersökning till elever i årskurs 2 samt genomfört en ekonomisk riskanalys av företag som driver fristående gymnasieskolor i Stockholms kommun.

I ärendets slutliga handläggning har Frida Eek deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
Enhetschef

Erica Sahlin
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot fyra huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen och enskild elevs rätt och särskilda frågor rörande fristående skolor.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).